

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Stalni nameščenci za svoj obstoj.

(Konec.)

Vzrok za tako pojmovanje uradniškega vprašanja je treba iskati v miselnosti predvojnih srbskih politikov, ki so gledali na drž. uslužbenstvo docela s strankarskega, često prav omejenega in neobjektivnega stališča. V Srbiji so bili pred vojno v splošnem kvalificirani uradniki samó sodniki, profesorji in učitelji. Zato so tudi tem najprej izenačili prejemke in jih prevedli na dinarje. Prav zato so tudi sodniki kot najvažnejši stan uradništva prvi prejeli posebne položajne doklade. Profesorji doklad sicer niso mogli izvajati, zato so jim pa bile znižane obveznosti, da so prejeli za nadure posebne nagrade, s katerimi so vsaj deloma nadomestili posebne položajne doklade. Kmalu pa se je učna obveznost zvišala in je bila tudi profesorjem službena doba podaljšana na 35 efektivnih službenih let. Vse ostale vrste državne službe so bile v predvojni Srbiji dostopne vsakomur, če je le imel potrebne strankarske ali osebne zveze. Z ministri so uradniki prihajali in odhajali. Zato je uradništvo prišlo med ljudstvom ob ves ugled in zaupanje, zlasti ker je uradništvo pod političnim pritiskom moralo stalno izrabljati in zlorabljati svoj položaj.

Poročevalec je nadalje tudi omenjal, da v njegovem predlogu uradniškega zakona ni bilo ne kategorij in skupin, katere je uvedel zakon iz leta 1923., temveč je predloženi osnutek v tem pogledu bil zelo podoben uradniškemu zakonu, kakor so ga leta 1931 predlagale strokovne organizacije. Seveda se je ta osnutek glede plač znatno razlikoval od današnjega sistema.

Splošno je prebivalstvo in javnost drž. uslužbencem prav malo naklonjena. To naziranje dokazuje, da se odločujoči krogi prebivalstva ne zavedajo izredne važnosti brezhibnega poslovanja državne uprave za celokupnost, in to tako za vse, ki imajo z uradi neposredno ali posredno opravka. Tako mišljenje je plitko, brez pravega predudarka in se bo maščevalo. Prav zato tudi naše službene razmere niso zakonsko še tako urejene, kakor bi bilo želeli. Treba pa je vedeti, da bo kriza drž. nameščencev zadela prav kmalu vse trgovske in obrtniške sloje, ki so na javno uslužbenstvo kot najmočnejše konzumente tesno navezani. Bilo bi za državo in celoto zelo koristno, da se stališče prebivalstva napram drž. uslužbenstvu s temeljev spremeni, da dobimo čimprej tisti družabni položaj, ki nam kot važnemu socialnemu faktorju pripada, zlasti ker drž. nameščenstvo vrši pri nas tudi izredno važne kulturne in prosvetne naloge.

Svoj izčrpni, pregledni in veleznimivi, skoro uro trajajoči govor je g. ravatelj Reiser zaključil z naslednjo ugotovitvijo:

S svojim položajem nismo in ne moremo biti zadovoljni. Vse nade pa polagamo na novo narodno zastopstvo, na naše narodne poslance in senatorje, ki jih pozivljamo:

da se z letošnjim državnim proračunom nam naložene žrtve enakomerno prenesejo na vse sloje,

da se nam vrnejo draginjske doklade v prejšnji meri, dokler ne bodo cene vseh življenskih potrebščin in dajatev primerno urejene,

da se izenačijo pokojnine vseh vrst starejših upokoјencev s pokojninami, odmerjenih po najnovejših zakonih,

da se revidira uradniški zakon s sodelovanjem strokovnih organizacij.

Mi sami izjavljamo:

da smo pripravljeni v vršenju službe posvetiti državi in narodu vse svoje sile,

da želimo poenostavljenje administrativnih poslov, ki naj bi se dalo opravljati s čim najmanjšim številom državnih uslužbencev.

Zahtevamo pa:

za svoje delo primerne plače, da z njo vsak lahko preživlja sebe in družino času in službenemu položaju primerno, in zagotovitev pravice do stalnosti v službi in do odgovarjajoče pokojnine po načelih, ki jih vsebuje vsak moderni uradniški zakon.

Po temeljitih izjavah g. Reiserja se je pridružil postavljenim zahtevam zastopnik zasebnih nameščencev g. Zemljich, ki je poudarjal, da zasebni nameščenci niso prav nič boljše situirani od državnih. Zlasti je pa potrebna zakonska zaščita najemnikov, ker hišni lastniki sami niso pripravljani znižati najemnin.

V imenu narodnega delavstva je govoril g. R. Juvan, ki je opozarjal na vedno večjo gospodarsko bedo, na rastočo brezposelnost in na stalne redukcije uslužbenstva. Ožigosal je škodljivce države, ki izvažajo naš dinar v inozemstvo. Izrazil je zahtevo po zakonu v varstvo najemnikov in zakonu proti oderuštvo.

Nato je navzoči narodni poslanec g. Barlé izjavil, da je prevzel sedanji parlament težko dediščino preteklosti: uradniško krizo in gospodarsko krizo. Ker je morala vlada skriti prejemke državnih uslužbencev do skrajnosti, je pozval v poslednjem trenutku vse pridobitne kroge, zlasti trgovce in hišne lastnike, naj ne mislijo samó na svoj dobiček, temveč naj se zavedajo dolžnosti do skupnosti. Na altar domovine morajo sorazmerno enako prispevati vsi stanovi, da bo zavladala v naši državi splošna zadovoljnost in sreča vseh slojev.

Nazadnje je spregovorila nekaj besed še neka mati, ki je zahtevala, da se z zakonom onemogoči spekulacija hišnih lastnikov, ki se branijo strank z otroki. Priobčevanje takih oglasov bi se moralo sploh prepovedati.

Ob pol 9. uri se je zborovanje, ki je trajalo dobri dve uri, zaključilo. Pokazalo se je, da je v Ljubljani navzlic veliki splošni apatiji, ki vlada med državnim in zasebnim uslužbenstvom, vendar le še nekaj ljudi, ki se zavedajo svojih stanovskih dolžnosti in ki so prišli na zborovanje, da dajo duška svojim upravičenim zahtevam. Zborovalci so soglasno in z odobravanjem sprejeli resolucijo, ki se predloži vsem merodajnim činiteljem in ki se glasi:

Resolucija:

Zborovalci, zbrani na javnem shodu, sklicanem po strokovnih organizacijah državnih in privatnih uslužbencev, upokoјencev in narodnega delavstva v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani dne 11. maja 1932., ugotavljajo

a) da so se prejemki vseh aktivnih in upokoјenih državnih uslužbencev s 1. aprilom 1932. že drugič zmanjšali v taki izmeri, da ti uslužbenci z njimi ne morejo kriti izdatkov niti za najnujnejše življenske potrebščine;

b) da so zgledu države sledila privatna podjetja ter zmanjšala prejemke svojim nameščencem;

c) da je veliko industrijskih podjetij reduciralo obrat oz. ga ukinilo ter odpustilo vse ali velik del zaposlenega delavstva, preostalemu pa zmanjšalo mezde.

Vsled takega stanja so vsi državni in privatni uslužbenci, upokoјenci in delavci, ki so navezani samo na svoje službene prejemke, potisnjeni v obupen gospodarski položaj.

Zborovalci ugotavljajo, da so dosedanjí ukrepi kr. vlade za omiljenje gospodarske krize potisnili vse sloje tako zvanega srednjega stanu, t. j. drž. in privatne uslužbence, upokoјence in delavce v najtežje stanje in prevladali na te sloje najhujša bremena. Gospodarska kriza se ne da odpraviti enostransko tako, da naj nosijo vse žrtve najšibkejši delavni sloji, ki živijo samo od svojega zaslužka, nego je treba neodložljiva bremena sorazmerno razdeliti na vse sloje po njihovi gospodarski oz. finančni moči.

S tem, da so se zmanjšale draginjske doklade državnim aktivnim in upokoјenim uslužbencem, kakor tudi dnevničarjem in delavstvu v vseh državnih podjetjih in so temu ukrepu države sledile redukcije plač in mezd privatnim nameščencem in delavstvu, se je dejansko izvršila premoženjska oddaja za vse te sloje delovnega ljudstva. Od vseh ostalih slojev naroda se take žrtve niso zahtevale.

Zborovalci zahtevajo, da se zagotovi življenski obstanek državnim in privatnim uslužbencem, upokoјencem in delavstvu tako, da se jim omogoči z odgovarjajočimi prejemki na podlagi eksistenčnega minimu kriti neobhodne življenske potrebščine.

Pri obstoječih cenah najnujnejših življenskih potrebščin preti državnim

in privatnim uslužbencem, upokoјencem in delavcem, katerih stalni prejemki ne dosegajo eksistenčnega minimu, popoln gospodarski propad ter je neobhodno potrebno, da se cene vseh življenskih potrebščin v naši državi nemudoma pravilno in pravično uredijo. Med te potrebščine spadajo v sedanjem času zlasti in v prvi vrsti stanovanja ter manufakturno blago.

Zborovalci zahtevajo, da se s strogim izvajanjem zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin prepreči izkoriščanje delovnih slojev v korist posameznikov in da se s posebnim zakonom onemogoči obstoječe absolutno previsoke najemnine, za katere morajo plačevati najemniki polovico ali pa še več od svojega mesečnega zaslužka.

Zborovalci vztrajajo na zahtevah resolucije, sprejete na javnem zborovanju strokovnih organizacij državnih in privatnih uslužbencev, upokoјencev in narodnega delavstva dne 12. januarja 1932. v Ljubljani in odločno zahtevajo, naj vlada ukrene takoj energetske korake za zaščito stanovanjskih najemnikov.

Določi naj se, da se stanovanjske najemnine plačujejo mesečno in da ostane za stanovanjsko odpoved kakor doslej trimesečni rok.

Zborovalci pozivajo kr. vlado, poslansko zbornico in senat, da s stanovanjskim zakonom zaščitijo življenje delovnega ljudstva v naši državi in ga tako rešijo gotovega propada.

AL. ŽIGON:

Naš zadružni parlament.

Slike s skupščine Zveze nabavljajnih zadrug državnih nameščencev.

Dne 29. maja t. l. je bila v Kragujevcu, srcu Šumadije, XI. skupščina naše Zveze nabavlj. zadrug. Zbrali so se delegati iz raznih krajev cele države. Poleg Beograda, Zagreba, Ljubljane so bile zastopane tudi zadruge iz manjših krajev; med njimi je najmanjša in najvzornejša zadruga iz Kastva.

Posvetovanja so se pričela s predkonferenco 28. in se končala 29. maja z glavno skupščino. To vam je bilo ta dva dni izrečenih govorov o zadrugarstvu, o potrebi organizacije, o žalostnem položaju drž. namenščenstva ter kritike delovanja uprave Zveze, pa tudi priznanja in pohvale. Človek se ni mogel načuditi, kaj se vse lahko pove v zanosnem govoru. Mi Slovenci, hladnejše narave s severa, ne moremo niti tega pojmovati. In vendar je bil tisti, ki je moral te burne izlive vedno ponavljajočih se neviht odvajati v odtočne struge in preprečevati vedno grozeče poplave, naš rojak, sin zelene Štajerske. To je Miloš Štibler.

Mož petdesetih let, visok, koščat, malo pripognjen. Razmišlja. Ostre poteze obraza odkrivajo silno energijo in vztrajnost. Je gladko ostrizen in obrti, skoro da ima atletsko podobno. Oči pa oznanjajo fanatiko ideje, katero oznanja, s to korekturo, da stoji zadaj hladni razum, ki zadržuje fanatizem v mejah možnosti.

Kot kip stoji pred množico sto-petdesetih delegatov. Zdi se, da ne sliši nič. Ko je trušč največji, izlušči jedro predlogu, ga vrže s par rezkimi besedami pred množico, dvigne glavo: »Se prima?« »Prima se,« zadoni od večine. »Primljeno.« Stenograf pa se potí, da vjame vsako besedo. V dvorani je neznosna vročina. — Spet novo

vprašanje. Prične referat, mirno in resno. Naenkrat medklici. Sledje govorniki, vsak razpreda svojo misel. Državni uslužbenci so bili vedno vsi ženijalni. Novi predlogi in protipredlogi. »Tko je za ovaj predlog?« Šteje do deset. Ne prima se! Dalje in dalje, eno, dve, šest ur neprestano.

Pozna dobro šibkosti in vrline ustanove, katero vodi. Njena preteklost ga vleče k tlom, a on gleda v bodočnost in išče z diplomatsko spretnostjo načina, kako bi pokopal v pozabnost vso dediščino svojih prednikov. — Ko se pokaže sedanost nezrela, da bi pravilno ocenila njegove ideje in jih uresničila v življenju, tedaj ga potolaži predlog delegata, naj Zveza razdeli nagrade srednješolcem za najboljše naloge o zadrugarstvu. Razjasni se mu obraz in nehoti misli, da gleda v viziji novo civilizacijo, zgrajeno na pravi zadružni morali.

Pred njim sedi na častnem mestu komandant mesta, divizijski general **Štepan Radovanović**. Čudno se zdi, da zastopa vojaško oblast sam njen predstojnik. Pričakoval bi vsakdo, da pošlje tako visok gospod zastopnika. Toda ob predsednikovem pozdravu se izkaže, da gospod general ni prišel samo kot reprezentant vojaške oblasti, kot gost na skupščino, ampak tudi kot zastopnik nabavljajne zadrug v Štipu, kjer je bil še do pred nekaj tedni predsednik nadzornega odbora, ko je služboval v Štipu. Tako se prisotnost generala pojasni, a tekom predkonference in pozneje na skupščini se pokaže, da je g. general ravno tako navdušen zadrugar, kot je bil v desetletnih bojih navdušen vojščak.

Nizke rasti, čokat, toda ko govori, postaja vedno večji. Vedrost obraza, bistrí sijaj oči, jasna logika njegovih misli, ki jih zna točno in jasno izražati v svojih govorih, ga dvigajo pred gledalcem tako, da misliš, da kar raste pred teboj.

TOVARIŠII

PLAČUJTE
NAROČNINO
VNAPREJ!

TOVARIŠII

Pri slavnostnem govoru je izrazil sledečo misel: po težkih borbah in z nepojmljivo velikimi žrtvami smo si priborili politično svobodo na lastni grudi. Toda to nas še daleč ne sme zadovoljiti. Razen tega, da moramo pazno čuvati, da te pridobitve spet ne zgubimo, moramo iti v borbo, da si priborimo ekonomsko svobodo. Smo siromašen narod, odvisni smo od tujega kapitala. Toda če zberemo vse svoje gospodarske sile v zadrugo, nam je dana možnost, da se iztrgamo iz tujčevih krempljev tudi na gospodarskem polju. Vsi sloji, produktivni in konsumni, se gibljejo in zbirajo čete, ravno tako kot so jih zbirali naši predniki za borbe zoper tujca, gospodarja naše zemlje in naše krvi. Če v začetku ni precej uspeha, ne sme nihče obupati. Samo vztrajnemu in požrtvovalnemu je obljubljena zmaga. Vsakdo izmed vas, ki ste prišli na ta kongres, naj postane pravi fanatik zadrugne ideje in ko se vrne na svoj dom, naj seje krog sebe vero v bodočnost zadrug, ki nam morejo dati res pravo svobodo v lastni državi in ki nam bodo prinesle novo moralo, novo vero in novo civilizacijo.

Ne bi pričakoval takih besed iz ust generala in ostal sem kar presečen. Mogoče je pa to tista nova generacija, ki stopa pri nas na pozorišče. To so menda tisti, ki so v bojih od 1912—1918 stali v rovu tesno ob človeku iz naroda in ga vodili naprej v svinčenem dežju in peklenskem gromu topov. Ta generacija gleda drugače na nadaljevanje borbe v mirnem času kot ona, ki je reševala probleme bitk ob zeleni mizi v ozadju. Naj bo pozdravljena in naj kaj kmalu pride na plan!

Po skupščinski seji sva se odpejala delegata ljubljanske zadruga s predsednikom mariborske zadruga g. Rekarjem in upravnikom g. Filipičem na Oplenac, da si ogledamo res prekrasno zadružbino pokojnega kralja Petra. — Toda pri tej priliki smo se spustili tudi k vzhodu tega griča v selo Venčac. Tu je namreč ena največjih produktivnih zadrug v Jugoslaviji. Je to »Venčačka vinarska zadruga«. Ustanovilo jo je leta 1903. 43 seljakov, zdaj pa šteje okrog 140 članov.

Njena last je celó v tujini znana klet, kjer hrani na leto do 50 000 hl vina v zalogi. Vino je iz grozdja članov, ki so vsi vinogradniki. Imajo strokovnjaka — Nemca — za kletarja. Njihova vina se prodajajo po vsi Evropi in so odlične kakovosti. — Kaj bi neki na ta način mogli doseči naši vinogradniki na Štajerskem? — Toda

ti seljaki imajo tudi »potrošačko« za drugo, ki je imela zadnje leto 19 milijonov dinarjev prometa, kakor tudi svojo kreditno zadrugo. Dežurni član — kmet v domači raševini in opankah, v snežno beli čisti srjaci — nas je pozdravil s tako samozvestjo in vljudnostjo, kakor da bi bil preživel več let v odlični visoki družbi. Tolmačil nam je v prekrasni govorici postanek in razvoj njihovih zadrug.

Povedal nam je tudi, da naj ne mislimo, da je povsod po Šumadiji tako kot pri njih. Po večini nimajo ljudje kreditnih zadrug ter so še vedno plen »zelenašev«. Plačujejo tem oderuhom še vedno po 25 % do 30 % obresti in še več. V tem pogledu smo pa spet mi Slovenci za vzgled, ker so pri nas rafajznovke rešile že pred pol stoletja našega kmeta iz najsramotnejšega suženjstva moderne dobe, iz težkih okov, skovanih iz zlata.

Konečno moram omeniti še najmanjšo zadrugo državnih nameščencev, in sicer zadrugo v Kastvu, tik ob naši zapadni meji. Ta zadruga je pa obenem tudi najvzornjša in razmeroma najbogatejša članica naše Zveze.

Ima namreč vplačanih 48 deležev, torej 48 članov. — Njena aktiva so znašala dne 31. decembra 1931: 205.726 Din. — Gotovine je imela ta dan 13.295 Din, blaga je imela za 54.802 Din, člani so ji dolgovali 40.072 Din, naloženega denarja je imela 6859 Din, v opremi je imela 15.882 Din, v ostalih vrednostih pa 5500 Din. V tem premoženju znašajo samo rezervni in drugi skladi 128.300 dinarjev.

Kastavska zadruga se sploh ne poslužuje več kredita pri Zvezi, ker ga ne potrebuje. V minulemu letu je imela 10.496 Din čistega dobička, kar je sicer malo, toda kaže, da je dajala svojim članom blago po jako nizki ceni, ker ne potrebuje več višjih dobičkov za povečevanje fondov, ker so isti dovolj visoki za njen, s številom uradništva v tamošnjem kraju omejeni delokrog. Bila je po pravici pri slavnostnem sestanku delegatov pohvaljena in postavljena za vzor vsem, zadruga in njen predsednik g. Lukač, ki jo vodi že ves čas od postanka dalje. Priznanje se je pa izreklo tudi tamošnjim državnim nameščencem, ki so vsi njeni zvesti člani.

Naj bo ta zadruga tudi nam vsem vzor!

TOVARIŠ! SI ŽE PORAVNAL NAROČNINO?

Važna razsodba državnega sveta.

Zanimivo pravno stališče glede upokojitve in razrešitve drž. uslužbencev.

Državni svet je nedavno izdal na tožbo nekega zvaničnika (očividno p. t. t. stroške) v prometnem ministrstvu velenimivo razsodbo, katero zaradi važnih splošnih načel, izraženih v njeni utemeljitvi, objavljamo v dobesednem prevodu. Razsodba se glasi:

»Potem ko je razmotril odločbo, tožbo in ostale spise, je državni svet ugotovil, da ministrova odločba ni utemeljena v zakonu.

Iz spisov tega spora se vidi, da je zdravniška komisija, sestavljena na podlagi § 84 u. z., pregledala 26. maja 1931 zva-

ničnika I. skupine, S. D., in ugotovila: da je isti nesposoben za nadaljno opravljanje službe in da ga je zato treba upokojiti. Tako je pri navedenem S. nastopil — kakor je to videti tudi iz ministrove odločbe št. 83.260 — prestanek službe iz 3. toč. § 104 u. z., in bi ga, ker je izpolnil pogoje za pokojnino v smislu § 113 u. z., — kar potrjuje navedena min. odločba in tudi njegov odgovor na tožbo — bilo treba upokojiti v smislu 2. odst. § 105 u. z. Iz spisov je nadalje videti, da se je tu uporabil 1. odst. § 128 u. z., po katerem se vse odločbe o upokojitvi drž. uslužbencev izdajajo v predhodnem sporazumu s fin. ministrom.

Tu je važno, da se ugotovi namen tega zakonskega predpisa. Jasen je docela: hotelo se je — kar je sicer popolnoma upravičeno — obvarovati finančno politiko fin. ministra pred pretresljaji, kateri bi morda mogli nastati zaradi enostranskih naziranj in svobodnega izkoriščanja pravice, katero ima minister glede upokojevanja drž. uslužbencev svojega resorta. Ker pa upokojitev po 3. toč. § 104 u. z., za katero gre tu, brez dvoma ne spada v skupino primerov, kjer se upokojitev vrši po diskrecionarni upravno-politični oblasti ministra, bi se moglo postaviti vprašanje: da li je prometni minister — ker gre tu za upokojitev po zakonu samem — sploh bil dolžan sporazumeti se s fin. ministrom tudi glede upokojitve imenovanega S. Smatraj se, da ga ta zakonski predpis veže, da to stori in zato je za upokojitev imenovanega zahteval soglasnost fin. ministra s svojim spisom št. 61.155 od 7. 7. 1931. Ker pa ni bilo tega soglasja do 25. avgusta, torej do poslednjega dne trimesečnega roka, katerega določa 2. odst. § 106 u. z., ki odreja, da se odločba o prestopu službe izda najkasneje v treh mesecih, odkar je nastopil primer prestopa službe — je navedena S. z istim dnem razrešil službe. S tem dejanjem je — po mišljenju prometnega ministra — S. prenehal biti aktivni državni uslužbenec in je bil zato zavrnjen, ko je prosil, naj se mu izplačajo prejemki, ki pripadajo aktivnim državnim uslužbencem.

Vendar, čeprav ta določba nosi kategoričen značaj, zlasti oziraje se na 2. odstavek § 111 u. z., ki jo še bolj potrjuje, naziranje prometnega ministra vsebovano v njegovi odločbi ne more najti zadostne opore v zakonu. Tako 2. odst. § 106 u. z., na katerega se sklicuje minister, predpisuje, da bo pristojno oblastvo »v drugih primerih« — kamor spada tudi primer navedenega S. iz 3. toč. § 104 u. z. — izdalo odločbo o prestopu službe najdlje v roku 3 mesecev, vendar tako, da preneha služba, če se odločba izda, preden poteče ta rok, z dnem odločbe.

Nato sledi: »Če pristojno oblastvo tudi v tem roku ne izda odločbe, je kot dan prenehanja službe smatrati poslednji dan trimesečnega roka.« Služba torej preneha ipso tempore. Ta zakonski predpis je čisto jasen v tem kar naj izraža, pač pa je prometni minister, ko ga je uporabil, izgubil iz oči, da mora biti ta njegova odločba o prestopu službe v primeru navedenega S. samo odlok o upokojitvi. To izrečno predpisuje 2. odst. § 105 u. z., da namreč uslužbenec ob prestopu službe po 3. točki § 104 u. z., če je že pridobil pravico do pokojnine, mora biti upokojen. Ministrov odlok o razrešitvi imenovanega po svojem pravem učinku ne le ne more nadomestiti upokojitve, temveč nasprotno ima značaj kazni, katere ta nikakor ni zaslužil. Po tem — ker od fin. ministra ni prejel odgovora glede upokojitve navedenega v dobi od 7. julija do 25. avg. 1931, torej niti do poslednjega dne trimesečnega roka, predvidenega v 2. odst. § 106 u. z., a niti do danes, kakor se glasi ministrov

odgovor, katerega je državni svet prejel 2. januarja 1931 —, prometni minister zato po nobenem zakonskem predpisu ni mogel tožitelja razrešiti dolžnosti in mu ni na ta podlagi mogel osporiti pravice do prejemkov aktivnega drž. uslužbenca.

Postopek prom. ministra glede razrešitve S. je nezakonit, tudi če se razmotri z drugega vidika. — Cilj, katerega je zakonodajalec z navedeno odločbo § 106 u. z. hotel doseči, je brez dvoma ta, da se zavaruje interes države pred možno škodo, ki bi nastala z morebitno svobodnejšo razlago zakona s strani pristojnih oblastev, ki bi gotovo nastopila, če bi nesposobni drž. uslužbenec tudi nad 3 mesece — kolikor je redoma dovolj, da se izda odločba — prejemal prejemke aktivnega drž. uslužbenca. S tem zakonskim predpisom je zakonodajalec mnogo dosegel, ker je državni interes izven nevarnosti, če se isti strogo izvaja. Vendar je tu resno ogrožen življenjski interes drž. uslužbenca, ki ni bil upokojen, kot to predpisuje 2. odst. § 105 u. z., da bi mogel prejemati pokoj. prejemke, ki pa obenem po ministrovem naziranju ne more imeti pravice niti do prejemkov aktivnega drž. uslužbenca, ker je z razrešitvijo to prenehal biti. In tu se pojavlja vprašanje: da li je zakonodajalec v skrbni, da čim bolj zavaruje državni interes, šel tako daleč, da bi bil ravnodušen za položaj drž. uslužbenca, ki je po dolgi vrsti let državne službe zaslužil pokojnino, in tako postal nesposoben za državno službo. Pri tem vprašanju niso potrebne nobene predpostavke. Če se je zakonodajalec pokazal skrajno vestnega pri obrambi državnih koristi, ni nič manj občutljiv napram koristim upokojencev. Ni treba daleč seči, niti ni treba navajati najbolj drastičnih slučajev, da razumemo, v kako težak položaj pride državni uslužbenec s pokojninskimi prejemki. Treba si je samo predstaviti primer tožitelja S., ki je kot nesposoben prenehal biti drž. uslužbenec. Zato je zakonodajalec, ki je na vse to mislil, v 2. odst. § 128 u. z., predpisal da se količina osebne pokojnine odmeri z isto odločbo, s katero se uslužbenec tudi upokoji, če se pa to izvrši s kraljevskim ukazom, se odmeri količina osebne pokojnine z odločbo, ki jo je izdal najkasneje v 15 dneh po izdaju ukaza. Popolnoma jasno je, da je pri takih zakonskih določbah docela zavarovana neprekinjenost in prejemanju aktivitetnih in pokojninskih prejemkov. Prejemki morajo teči nepretrgoma — aktivitetni ali pokojninski — vsekakor neki od obeh. Se več! Zakonodajalec ni hotel samo, da prične upokojenec takoj po aktivitetnih prejemkih prejemati svoje pokojninske prejemke, temveč če bi se mogla skrb, katero zakonodajalec očividno kaže na eni strani v varstvo državnih, na drugi strani pa upokojencevih interesov, spraviti v zvezo z roki, ki so določeni v ustreznih zakonskih predpisih, potem je ta slednja skrb za interese upokojenca mnogo večja od skrbi, katero kaže za državje. Potem je torej prometni minister neposredno prekršil tudi navedene zakonske predpise ko je tožilcu S. odbil zahtevo po rednih aktivitetnih prejemkih in mu obenem, ker ni izdal odločbe o njegovi upokojitvi, absolutno odrekel pokojninske prejemke.

Na zadnje, prometni minister ni mogel uporabiti 2. odst. § 106 u. z. na tak način, kot je to storil, tudi zato ne, ker s temi zakonskimi predpisi ni bil zajet primer, katerega je bilo treba rešiti. Tako se glasi 2. stavek: »Če pristojno oblastvo v tem roku ne izda odločbe« itd. ... odločbe o upokojitvi v smislu 2. odst. § 105 u. z. Vendar, kakor je videti iz spisa in iz navedenega, tu ni dejstvo, da je minister enostavno opustil izdati upokojitveno odločbo. Vedel je, da je bil dolžan to storiti

Francis Carco:

Zlata ribica.

V stekleni posodi, ki je stala na levo ob točilnici, je bila in se ni niti ganila. Šaljivci so ji nadeli ime Mimi. Ljudem pa, ki je niso poznali, je bila le čisto navadna zlata ribica.

Preteklosti ta riba ni imela prav nobene.

Gospod Boule, lastnik gostilnice, ki je vsak dan nalil v posodo svežo vodo in zlati ribici zagnal nekaj drobtin in sveže salate, je bil zato poplačan. Saj je lahko opazoval, kako njegova oskrbovanka za steklenimi stenami plava sem ter tja in kako dražestno sprevaža svoj repek.

»Ah, ti vražja skakačka!« je zamrmral tedaj gospod Boule.

In vendar ta mož ni ravno ljubil živali. Vrnil se je k svoji pečici, kjer je cvrl pečenko.

Ura je odbila deveto in natakara je pometla dvorano, natrosila nekaj pesti žagjanja pod mize, zbrisala zrealo, naložila mandarinke na sadne podstavke in razdelila natančno odmerjeno hlebček camembertskega sira v osemnajst enakih koščkov. Ob desetih je bilo vse delo končano. Nato je slišala Mimi, kako zлага prtiče in si polglasno prepeva kmetsko popevko o dekli-

ču, ki naj se varuje pred fanti. Fantje so tako nevarni...

Brenčče se ji je vlekel napev, glas je ječal, pojemal in postajal nerazločen. Enakomerno tiktakanje ure je postalo glasneje. Rumen sončni žarek je posijal na stekleno posodo z zlato ribico. Kleščje za sladkor so se belo zableščale. Mandarinke so se lesketale. Bilo je poldan. Rumeni soj je polagoma drsel naprej... Zdelo se je, da je zlata ribica vsa udana. Dotle sem bil mislil, da sem zmerom opažal nasprotje, zato sem bil hudo presenečen.

»In iz tega ste sklepali,« mi je dejal vljudno sosed za mizo, »da so si vse zlato ribice podobne... Zmota, spoštovani gospod! Vendar vam pa ne bom tajil, da je žival, ki jo zaradi njene nenavadne lastnosti občudujete, tako precej edina svoje vrste, katero je vredno opazovati. Le pogledite, riba skoro ni več rdeča, ob harvo je. Je pa velika redkost, da zlata ribica izgubi barvo. Vsaka izmed teh redkih med njimi ima vsaj po eno, celo po dve belkasti lisi. To je pa čisto preprosto, vsakdanje obolenje lusk. Sicer so pa, mimogrede povedano, te ribe čisto bedaste.«

Nato je moj ljubeznivi sosed pričel rezati meso, pri čemer je tako na široko raztegoval komolce, da me je suval v rebra. Bil je to koščen, majhen, precej zamazan gospod, ki je nosil staro dolgo suk-

njo. Kesneje mi je palo v oči, da je starec, kadar je stopil v jedilnico, vselej pritaženo po tihem z očmi pozdravil zlato ribico, ki je pozdrav — kar je še najbolj čudno! — vrnila. Toda važnejši dogodki so mojo pozornost obrnili drugam.

Seina je ogrozila Pariz. Preplavila je odvodne kanale in kleti. Globoki rovi pod zemne železnice so bili polni vode, celo prav do pred mojih vrat je prišla. Prav počasi je lezla do prvega nadstropja. Okna so zasedli ribiči, ki so naravnost navzdol molili svoje ribarske palice. Če je privesljal čoln po cesti, je zmedel ribičem zamaške od plutovine, ki so plavali po vodi, in ljudje so se pričeli prerekati. Celó prezident republike je obiskal pozorišče nezgode. Toda nahnili so ga, ker so policijski stražniki, ki so, na tesno zgneteni, čepeli na veji neke platane, tako glasno pozdravljali prezidenta, da so prepodili vse ribe.

Takrat so bili dnevi kratki in otožno sivi. Pisarne so bile zaprte. Veter je gnal dež naravnost v zimsko nebo. Ni bilo mraz. Leni oblaki so se zgoščavali in se dvigali v vrtineh nad mestom. Nato je povodenj prenehala, voda je splahnela in treba je bilo spet pričeti običajno življenje. Zame je to značilo pisarno, cesto in gostilnico. Stalni gostje so se na dolgo in široko razgovarjali o varnostnih ukrepih, ki jih je bilo treba podvzeti.

»Legar, dragi gospod...«

»Najmlajši fant moje strine, sam Bog vedi, ljubi moj gospod, ta smrkavec, ki mu je bilo komaj devet let, je po vsi sili hotel piti vodo iz cestnega jarka, in je umrl.«

»Mati je gotovo vsa obupana!«

»To si lahko mislite!«

»Pri nas neprekuhane vode že ne bomo več pili!«

»In zlasti ne jejte nič sirovega!... Tudi časopisi to priporočajo!«

»Ah, časopisi, ljubi moj gospod!... Sosed za mizo, majhni starec, je vstal in šel pogledat zlato ribico.

»Upam, da ne dajete Mimi več salate!« ... in da zlivate v posodo vsak dan vichijsko slatino!«

Gostilničar ni nič odgovoril. Bil je docela ravnodušen.

»Mar mislite, da more tudi riba na lezti legar?« je vprašal nekdo.

»Riba? — Saj se vendar salite, mar ne?«

»Ah, — mislite, da je to šala?«

»Le pomirite se!« je dejal gostilničar, »Mimi in jaz, midva že prav dobro veva, česa nama je treba. Kaj ne, Mimi, da je res?«

Toda Mimi se ni zgenila.

Drugi dan je Mimi poginila: v posodo so ji bili nalili prekuhane vode.

in bi bil to tudi storil, če bi bilo odvisno samo od njegove volje. Razumel je pa, da je po 1. odst. § 123 u. z. dolžan se predhodno še sporazumeti o tem s fin. ministrom in če je po njegovem naziranju bilo soglasje fin. ministra pogoj, brez katerega ni bilo mogoče izvršiti upokojitve, samo s tem ni mogel tožitelja S. niti razrešiti službe, ker se temu protivi 2. odst. § 105 u. z., ki izrečno določa, da njegova služba prestane z upokojitvijo. Torej je razen upokojitve vsak drug način, tudi razrešitev službe absolutno izključen. — Zakonodajalec je v 1. odst. § 128 u. z. predpisal, da se vse odločbe o upokojitvi drž. uslužbencev izdajajo v predhodnem sporazumu s fin. ministrom. Kakor je spredaj pokazano, je on v glavnem skrbel, da zavaruje drž. interese pred svobodno razlago zakona, kakor bi koristila drž. uslužbencem v škodo države. Toda popolnoma je pregledal, da mora po takem svobodnem tolmačenju biti

oškodovan interes drž. uslužbencev; zato pri tem zakonskem predpisu ni navedeno, kaj se zgodi, če se fin. minister, kakor se je tu zgodilo, ne sporazumi s pristojnim ministrom. Vendar ni izključeno, da zakonodajalec v tem namenoma ni hotel nič odločiti, ker ni mogel dopustiti domneve, da bi bil katerikoli interes drž. uslužbenec oškodovan zaradi nepravilnega ali nezakonitega poslovanja ali zaradi kake neurednosti pristojnih oblastev. Zaradi takih okoliščin v primeru tožitelja S. — po mišljenju ministra, navedenem v njegovi odločbi — morajo pasti škodljive posledice na njega samega. Toda, ker je izključena vsaka krivda za to na tožiteljevi strani, tega ministrovega stališča ni mogoče upoštevati. Ne samo, da ni utemeljeno v zakonu, temveč je v odkritem nasprotju z vsemi navedenimi zak. predpisi, zaradi česar je njegovo odločbo treba razveljaviti.

Težnje našega učiteljstva.

Na seji glavnega odbora JUU meseca marca je predsednik ljubljanske sekcije Jugosl. učiteljskega združenja, g. Ivan Dimnik, predložil in obširno utemeljil vrsto postulatov, katere so stavila poedina sreska učiteljska društva iz Dravske banovine in ki so bila sprejeta na izrednem posvetovanju vseh predsednikov sreskih društev. Med teh zahtev navajamo samo nekatere, ki so načelnega pomena in bodo zanimale tudi naše bralce drugih strok.

Pri oddaji učnih mest v krajih s srednjim odnosno visoko šolo naj se predvsem upoštevajo družinski očetje, ki imajo za srednje šole godno deco, in pa organizacijski delavci.

Pri ocenjevanju učiteljstva naj se upošteva predvsem delo v šoli, šele potem naj pride v poštev izvenšolsko delo. Učiteljstvo naj se ne sili k izvenšolskemu delu, za katero ni usposobljeno.

Izvršnemu odboru se naroča, da ponovno napravi predstavko na ministrstvo prosvete, da se učiteljstvu prišteje stalnost na mestu, ker je to za prospeh šole in izvenšolskega dela med narodom nujno potrebno.

Neporočene učiteljice naj se pri nameščanju ob istih pogojih v enaki meri upoštevajo kakor poročene.

Vsa izpraznjena mesta šolskih upraviteljev naj se razpišejo, ker se da s tem možnost za prosto konku-

renco. Prosvetna oblast si bo lahko na ta način izbrala najposobnejšega učitelja, ki ima ambicijo in pogoje za šol. upravitelja. Krajevni šolski odbori osporavajo pri sejah one učitelje, ki jih je samo banska uprava poverila s posli šolskega upravitelja.

Ker so posli šolskega upravitelja zelo narasli, je neobhodno potrebno, da se tudi honorirajo, kakor so to določali že prejšnji šolski zakoni. Ako to ni mogoče, naj se nagrade šolski upravitelji vsaj s tem, da uživajo naturalna stanovanja brezplačno.

Izposluje naj se čimprej sprememba glede ocenitve naturalnih stanovanj, da ne bo ocenitev višja, kakor določa zakon o narodnih šolah stanarino za poedine kraje.

Stanarina naj se izplačuje učiteljstvu skupno z ostalimi mesečnimi prejemki. V ta namen naj se ustanovi pri banskih upravah fond, v katerega naj se stekajo vse stanarine, ki so jih dolžne plačevati učiteljstvu občine.

Pri predvideni redukciji mesečnih prejemkov naj se ne diferencira mestno učiteljstvo od podeželskega. Draginjski razredi naj se odpravijo.

V finančnem zakonu za leto 1932./33. predvidena šolnina naj ne zadene podeželskega učiteljstva, ki šola svojo deco v mestih.

Obleke kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J O S. R E I C H.

Avstrijsko trgovstvo proti znižanju plač.

Deželna zveza trgovskih gremijev in trgovskih zadrug na Nižjem Avstrijskem je poslala Zvezi javnih uslužbencev (Reichsverband der öffentlichen Angestellten) naslednji dopis, v katerem s povdankom nastopa zoper vsako nadaljnje znižanje prejemkov javnim nameščencem. Dopis je obče zanimiv in ga zato objavljamo:

»Na razgovorih vseh zborničnih svetnikov nižje-avstrijskega trgovstva, katerega je sklicala deželna zveza trgovskih gremijev in zadrug na Nižjem Avstrijskem, v prostorih dunajske trgovske zbornice, so vsi udeleženci soglasno povdarjali in opozarjali na hudo nevarnost, ki preti avstrijskemu trgovstvu. Po poročilu inozemskega opazovalca Rosta van Tonnigen je za vzdržanje zlatega standarda šilinga neizogibna vnovična redukcija plač javnih uslužbencev.

Vsi udeleženci posvetovanja so soglasno ugotovili, da je v minili jeseni izvedeno znižanje prejemkov javnih nameščencev že doseglo mejo tega, kar je na eni strani za uradništvo, na drugi strani pa za trgovino in obrt

še znosno. Nazadovanje potrošnje, ki je sledilo temu znižanju prejemkov, je skoro v vseh poslovnih panogah izredno neugodno učinkovalo in je prav bistveno pripomoglo k nadaljnjemu še večjemu poslabšanju gospodarskega položaja, katero je opaziti od tedaj.

Nižjeavstrijski svetniki trgovske zbornice najresneje svare v imenu deželne zveze nižjeavstrijskega trgovstva vse pozvane činitelje, naj ne vztrajajo na tej poti, ki nujno vodi k obubošanju ene najvažnejših konzumentskih skupin, kar bi nujno povzročilo polom še nadaljnjih številnih podjetij in trgovin in dovedlo nazadnje do poostitve gospodarske stiske in brezposelnosti.

Tako treznih in objektivno mišljenih besed tudi v Avstriji ni mnogo. Zleteti bi bilo, da jih odločujoči krogi vpoštevajo in iščejo rešitev iz hude gmotne stiske današnjih časov na pravem kraju. Predvsem je pa treba izvesti temeljite upravne reforme, nato šele naj sledi znižanje plač javnim nameščencem.

Vestnik.

VSEM! Ponovno smo že opisali težki gmotni položaj, v katerega je zaradi splošne krize in brezbriznosti nekaterih naročnikov zašel tudi naš list. Z ostanki na naročnini so dosegli naravnost ogromno višino. Pozivi za plačilo ne pomagajo mnogo. Vendar vnovič vabimo vse zamudnike, naj svoj dolg čimprej poravnajo, če že ne gre naenkrat, pa v obrokih. Ne- točen naročnik je grobokop listu.

Naše zveste naročnike, ki redno in točno plačujejo naročnino, pa prav vljudno prosimo, da nam — če le mogoče — nakažejo naročnino vsaj do konca leta vnaprej, da nam s tem omogočijo neovirano in redno izdajanje lista. Upamo, da ta poziv ne bo brezuspešen. Zvestoba za zvestobo!

Delovni čas v justičnem resortu. Kakor v vseh drugih strokah državne uprave, je bilo nedavno uvedeno ne-

deljeno uradovanje od 1/8. do 1/14 ure tudi pri višjem deželnem sodišču in viš. drž. tožilstvu v Ljubljani. Za enkrat pa nedeljeno uradovanje ni bilo še uvedeno pri okrajnih sodiščih na področju ljubljanskega deželnega sodišča in pri le-tem samem. Uslužbenci pri navedenih sodnih uradih pričakujejo upravičeno, da se enkratno uradovanje uvede čim prej tudi zanje. To bi bilo vsekakor tudi v korist strank, ki imajo posla n. pr. pri sreskih načelnstvih, pri davčnih ali katastrskih upravah, za katere je že dolgo časa uvedeno enkratno dnevno uradovanje. Zlasti velja to za deželo, ker so vsi ti uradi čisto v istem posloplju. Kakor izvemo, podpirajo to težnjo sodnega nameščenstva tudi poslovni in gospodarski krogi, zato je upati na uspeh.

Državlanske izkaznice. Po odredbi notranjega ministrstva št. III — 15.914/31 od 16. marca 1931, se izdajajo državljanske izkaznice v službene svrhe brez taks v smislu točke 9 čl. 6 taksnega zakona. Kot pristojbina za tiskovino plačujejo železniški uslužbenci za vsako državljansko izkaznico, katero potrebujejo v uradne namene, po 3.— Din. Tako je odredilo ljubljansko železniško ravnateljestvo.

Zdravljenje drž. uslužbencev v bolnicah. Po uradniškem zakonu imajo drž. nameščenci pravico do brezplačnega zdravljenja v III. razredu državnih in drugih javnih bolnic. Da se jim prizna ta ugodnost, morajo že ob sprejemu v bolnico predložiti uradno potrdilo, da so res v državni službi oz. da so upokojeanci. Ker upraviteljstva javnih bolnic potrebujejo navedene listine kot priloge pri spisu, opozarjamo vse tovariše, da si to potrdilo vselej pravočasno preskrbe od svojih predstojnikov. Železniške ali druge slične splošne legitimacije ne zadoščaj.

Stanovanjska kriza.

Znižanje najemnin...? Od prijatelja lista smo prejeli pismo, v katerem opozarja na poziv Društva hišnih posestnikov svojim članom, naj znižajo najemnine času in razmeram primerno. Tako znižanje bi gotovo vsi najemniki iz srca pozdravili — če bi seveda res kaj zaleglo. Žal pa po pozivu organizacije hišnih lastnikov najemnine ne bi padle, temveč bi se v mnogih primerih celo še zvišale. V potrdilo navaja pismo tri primere. V novi hiši na periferiji Ljubljane velja neko udobno stanovanje 800 Din, drugo enako je pa do 1. novembra 1931 stalo 750 Din, od tedaj pa 650 Din na mesec. Slično, res udobno stanovanje v središču mesta, v stari, a prav dobro ohranjeni hiši velja 500 Din. Pisec sicer ni znano, če ima tudi kopalnico, ve pa, da sta 2 lepi sobi in zelo prostori kabinet, razen vseh pritliklin. Po navedeni resoluciji Društva hišnih posestnikov bi vsi ti trije lastniki lahko zvišali najemnino na 1000 Din, kakor ta poziv določa. Prvi bo torej zvišal za 200 Din, drugi za 350 Din, tretji pa za 500 Din na mesec. — Takih primerov je v Ljubljani najbrž še več. Naš izvestitelj, ki je kronski upokojenec, dobi za 200 zlatih kron 1000.— Din, t. j. razmerje 1:5, stanovanje pa plača v razmerju 1:20 napram predvojni najemnini. O relaciji

Odteljaji za Zvezo nabavljajlnih zadrug. Do konca leta 1930. je bilo drž. uslužbencem po 10.— in 5.— Din mesečno odtegneno za Zvezo nabavljajlnih zadrug v Beogradu vsega skupaj 24.25.950 Din, v teku leta 1931. pa še 12.143.789 Din. Konec leta 1931. je dosegla vsota teh odteljajev, ki tvorijo osnovno glavnico za ustanavljanje kreditnih in stanovanjskih zadrug, višino 36.269.739 Din. Iz tega sklada je Zveza doslej podpirala tudi gradnjo zadrugnih domov, za kar je izdala nad 10.000.000 Din.

»Poštni rog« v Mariboru. Začetek meseca februarja se je ustanovilo v Mariboru poštarsko pevsko društvo »Poštni rog«. Obstoja je že prej kot odsek mariborske krajevne skupine Osrednjega društva nižjih poštah uslužbencev, po novih pravilih se je pa osamosvojilo.

Dom carinskih uradnikov na Hvaru. V mestu Hvaru na otoku enakega imena v Dalmaciji v kratkem prično zidati dom za carinske uradnike, ki bo služil kot okrevališče in letovišče. Natečaj za prevzem stavbnih del je že razpisan. Stroški gradnje same so proračunani na 536.000 Din.

Uvrstitev Subotice v I. drag. razred. Državno uslužbenstvo v Subotici je priredilo javen shod, na katerem je bil izvoljen poseben odbor, ki je sestavljal prošnjo na finančno ministrstvo, naj uvrsti Subotico v prvi drag. razred. Prošnjo dokazuje odbor s potrdilom občinskega odbora o tržnih cenah. Iz tega izhaja, da spada Subotica med najdražja mesta v državi. Po trgovinah so življenjske potrebščine prav tako drage, kot so bile pred 2 in več leti. Draginjo povečuje tudi dejstvo, da leži Subotica ob državni meji. Prav zato so tudi stanovanja izredno draga. Subotičko uradništvo pričakuje, da bo njegovi prošnji ugodeno.

1:10 pa hišni lastniki seveda nočejo nič slišati.

Kaj je z akcijo najemnikov? Zagrebški »Naš Glas« objavlja dopis, v katerem vprašuje dopisnik, kaj je z živahno začeto akcijo organizacije zagrebških najemnikov. Vsi najemniki, zlasti pa javni uslužbenci so opravičeno pričakovali, da se bo z zakonom rešilo stanovanjsko vprašanje, vsaj tako, da se bodo najemnine maksimirale. To tembolj, ker so se obljube hišnih lastnikov, da bodo znižali najemnine, izkazale za neiskrene. Članek se takole končuje: »Vendar, kaj se dogaja? Akcija se ne nadaljuje, niti ni bil izdan stanovanjski zakon, razmere se pa slabšajo. Zakaj je akcija zaspala? Če molčimo, bodo smatrali, da smo zadovoljni, da je akcija delo posameznih kverulantov, da pa najemnikom ni tako hudo, kakor to govorijo ljudje, ki neopravičeno in neobjektivno kritikujejo vse postoječe. Toda ni tako! Dalje ne moremo vzdržati. Mislamo zato, da je treba začeto akcijo energično nadaljevati in jo privesti do končnega upoštevanja naših zahtev. Če tega uradno zastopstvo najemnikov ne bo storilo, bodo morali in bodo tudi znali oni sami to izvesti, ker jih sili k temu kruta sila in negotovost bodočih dni.«

Iz organizacij.

Zborovanje finančne kontrole. V soboto 28. maja t. l. se je pričel v Ljubljani XIII. kongres Združenja finančne kontrole v Jugoslaviji. Zborovanja so se udeležili zastopniki te organizacije iz vseh delov države. Otvoril je kongres predsednik g. Pavičič, ki je izvajal, da je delo organizacije namenjeno zlasti človekoljubnemu, socialnemu in kulturnemu napredku članstva. Dasi zaradi težkih razmer v minile letu ni mogoče poročati o posebnih doseženih uspehih, je združenje ponovno uspešno interveniralo v mnogih primerih. Zlasti je interveniralo glede redukcij, deloma z uspehom. Poročal je o novi uredbi o fin. kontroli, ki vsebuje tudi mnoge važne določbe osebnega značaja, tako o napredovanju, o dovoljenju za ženitev, o uporabi orožja v službi itd. Po tajniškem poročilu g. Iviča je društvo predložilo med letom merodajnim činiteljem štiri važne spomene: o ureditvi službenih razmer, o znižan-

nju previsokih najemnin, o redukciji in o sestavi nove organizacijske uredbe. O blagajniškem stanju je poročal g. Devčič, ki je podal poročilo o obmrtnem skladu, o domu fin. kontrole in o zadrugi zveze zvaničnikov itd. Po poročilu predsednika nadzornega odbora g. Gvardjaniča znaša premoženje organizacije skoro pol milijona dinarjev, posmrtni sklad sam nad 1.700.000 dinarjev, sklad za dom pa približno 130.000 dinarjev. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika A. Pavičič (Beograd), za podpredsednika J. Grivičič (Zagreb) in J. Ba-rešič (Podgorica), za tajnika J. Ilić (Beograd), v upravni odbor je bil izvoljen tudi g. Iv. Gvardjanič iz Ljubljane, v nadzorni odbor pa za podpredsednika Bl. Polagak iz Ljubljane. Občni zbor je sprejel poslovnik o upravi organizacije in pravila o društvenih knjižnicah. Nato se je zborovanje nadaljevalo in zaključilo dne 29. maja na Bledu.

Po svetu.

Znižanje prejemkov švicarskih drž. uslužbencev. Švicarska zvezna skupščina je sprejela besedilo zakona o začasnih prilagoditvi plač javnih uslužbencev spreminjenim gospodarskim razmeram. Nova uredba naj velja do konca leta 1937. in bo pooblastila švicarski zvezni odbor, da more prejemke javnim nameščencem znižati za 15 %. Znižale se bodo razen plače tudi različne draginske doklade izvzemši doklad za ločeno (dvojno) gospodinjstvo in pa doklad za otroke. S to odredbo bo prizadetih nekaj nad 70.000 oseb, uradnikov in uslužbencev raznih kategorij, med njimi tudi železničarji. V letu 1933. in morda tudi v letu 1934. se prejemki ne bodo znižali za večji znesek kot 10 %, ostalo pa pozneje.

Prezident Hoover bo dobival 1 dolar na mesec. Gospodarskemu odboru reprezentančne zbornice, ki razpravlja o štedenju v državnem gospodarstvu, je poslal ameriški predsednik Hoover pismo, v katerem sporoča, da je pripravljen pristati na to, da se njegova plača za dobo enega leta zniža od 75.000 dolarjev na 1 dolar mesečno.

Znižanje uradniških plač na Poljskem. Ministrski svet je znižal s 1. junijem državnim uradnikom prejemke za 9, oficirjem pa za 8 odstotkov. Ta odlok ne velja za uradnike in oficirje, ki so uslužbeni v Varšavi.

Znižanje plač na Madžarskem. Z zelo silno uredbo je madžarska vlada izvedla zelo občutno znižanje prejemkov aktivnih in upokojenih drž. uslužbencev. S 15. aprilom so se znižale uradniške plače do 120 pengov in pokojnine do 50 pengov za 2 %, višje plače in pokojnine pa za 3 do

BREZVESTEN NAROČNIK ! JE SOVRAŽNIK LISTA

5 %. Draginske doklade oženjenih uslužbencev so se znižale za 56 %, doklade za otroke za 9 %, stanarina pa za 3 %. Znižanje plač zadene vse vrste drž. nameščencev razen policije, orožništva in vojaštva. Obenem so prepovedana za dobo enega leta vsa napredovanja.

Iz ljubljanske nabavljalne zadruge.

Izredni občni zbor »Zadruge državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani« se vrši v petek dne 1. julija 1932 v beli dvorani hotela »Union«. Na dnevnem redu je: 1. Sprememba pravil v smislu novega zakona o zadrugah. 2. Določitev kredita pri Zvezi nabavljalnih zadrug.

Nove cene: Moka 0 gg, 0 g 3 Din, št. 2 Din 2.80, št. 5 Din 2.60. Sir »Sokol« v škatljah po 9 Din. Ajdova moka 5 Din, ržena moka 3.25 Din. Pšenični zдроб 3.50 Din, činkvatinov zдроб 3.25 Din, koruzni zдроб 2.50 Din. Koruzna moka 2 Din. — Teste: nine: Pekatete 7.25 Din, Franzove 6.75. — Riž raznih kakovosti 1 kg: 11.50, 9, 7, 5.50 in 3.50. — Sladkor: kristalni 13.25 Din, kocke 14.75, v prahu 14.75 Din. — Olje: namizno liter 13.— Din, olivno 16.— Din, bučno olje 15.— Din. — Kis: za vlaganje liter 5 Din, vinski 4.— Din, pristni vinski kis 5.— Din. — Slive: bosanske 80-ice: kg 9.— Din, 90-ice: kg 7.— Din. — Smo-

kve v venci kg 12.— Din. — Zadruga ima v zalogi različna mila in pralna sredstva, toaletne predmete, čistila za čevlje, posodo, pode itd., razne ščetke, krtače in omela, vse po konkurenčnih cenah. — V zalogi so tudi nogavice za dame, za gospe in otroke ter damske rokavice.

Člani lahko naroče vse potrebščine tudi telefonskim putem. Telefon zadruge ima številko 2421. — Novi člani morejo pristopiti vsak dan. Pristopno izjavo podpišejo ob uradnih urah v zadrugi pisarni na dvorišču poslopja št. 5 na Vodnikovem trgu. Vpisnina znaša 5 Din, zadrugi delež pa 100 Din, ki se more plačati tudi v obrokih. Pravico do nakupa ima nov član takoj, ko plača prvi obrok deleža.

Nove knjige.

Joža Lovrenčič: Tiho življenje. Ilustriral Božidar Jakac. Založila Mladinska Matica. — V nizu izdaj, namenjenih našim mladim, je izdala agilna Mladinska matica tudi to lepo knjigo. Namenjena je zreljši mladini osnovnih in nižjih srednjih šol. Knjiga vsebuje zbor pripovedk iz naše Soške doline, iz Beneške Slovenije in z Gorenjske. So to po načinu legend podani zgodovinski in sodobni motivi iz preproste življenja kmetijskega ljudstva. Pripovedovanje je živahno, slog skuša podati časovno in krajevno značilnost, vsebina

legend je pa tudi dasi preprosta, vendar prav zanimiva in otrokovi duši blizu. Zato bo ta knjiga gotovo našla mnogo hvaležnih bralcev med mladino in tudi med odraslimi čitatelji. Nemala zasluga pri tem gre pa ilustratorju, znanemu slikarju in grafiku B. Jakcu, ki jo je opremil z vrsto prav posrečenih ilustracij, ki nazorno komentirajo tek pripovedovanja. Med njimi jih je nekaj, ki kažejo vse odlike Jakčevega talenta. — Zelo uspela in priporočila vredna knjiga stane kartonirana 16 Din, na pol v platno vezana 24 Din, v platnu pa 32 Din. Naroča se pri Mladinski Matici v Ljubljani, Francišanska 6.

»Mladika«. Izšla je majska in junijska številka te lepe družinske mesečne revije. V prvi so razen nadaljevanja Bevkove povesti »Veliki Tomaž« in drugih daljših spisov še prav zanimivi popisi naših kraških jam, poučen članek o zgodovini kuge in običajni pestri drobiž. Številka je bogato ilustrovan. Tudi junijski zvezek je zelo pisan. Posebno pozornost vzbujajo spomini fotografa-amaterja »V Solčavskem raju«, ki jih je strokovno točno in lepo napisal znani mojster fotografije, Fran Krašovec. Članku so posvečene skoro vse slike tega snopiča, sami res uspeli posnetki najzanimivejših kotičkov lepe Logarske doline. V obeh zvezkih nadaljuje odlični anatom prof. dr. J. Plečnik svoje znamenite poljudne razprave o ustroju in sestavinah človeškega telesa. Bogato je kakor vedno, tudi »Pisano polje« in »Družina«, kjer je zbranega mnogo tehtnega in pretehtanega gradiva za pouk in zabavo. — »Mladika« velja za vse leto 84 Din in se naroča pri Mohorjevi tiskarni v Celju, Prešernova ulica. Vzorno urejani in nade vse okusno opremljeni mesečnik zasluži da ga naroči vsaka slovenska družina.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka
A. PERSCHE
LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Hranilnica Dravske banovine, Ljubljana
Prej Kranjska hranilnica - Ljubljana
Hranilnica Dravske banovine, Maribor
s podružnico v Celju

Vloge na knjižice in tekoče račune obrestujejo najugodnejše. * Za obveznosti in vloge jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo.
Najvarnejša in najboljša naložba prihrankov.

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH
Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Telefonska štev. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvo, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana
Vodnikov trg št. 5. r. z. z. o. z. Telefon št. 2421.

S 16. majem je stopil v veljavo nov revidiran cenik. Kdor ga ne bi dobil na dom, ga dobi v pisarni.

Sedaj vodi zadruga špecerijski oddelek in preskrbo kuriva. — Za jesen se uredi tudi nakup manufakture skupno s posestrimo železničarjev.

Dostavitev na dom!

Mesečni obroki!

Državni uslužbenci! Kupujte v svoji zadrugi, širite smisel za njo med tov. nečlani. Od velike in močne zadruge je odvisna naša skupna boljša eksistenca.